

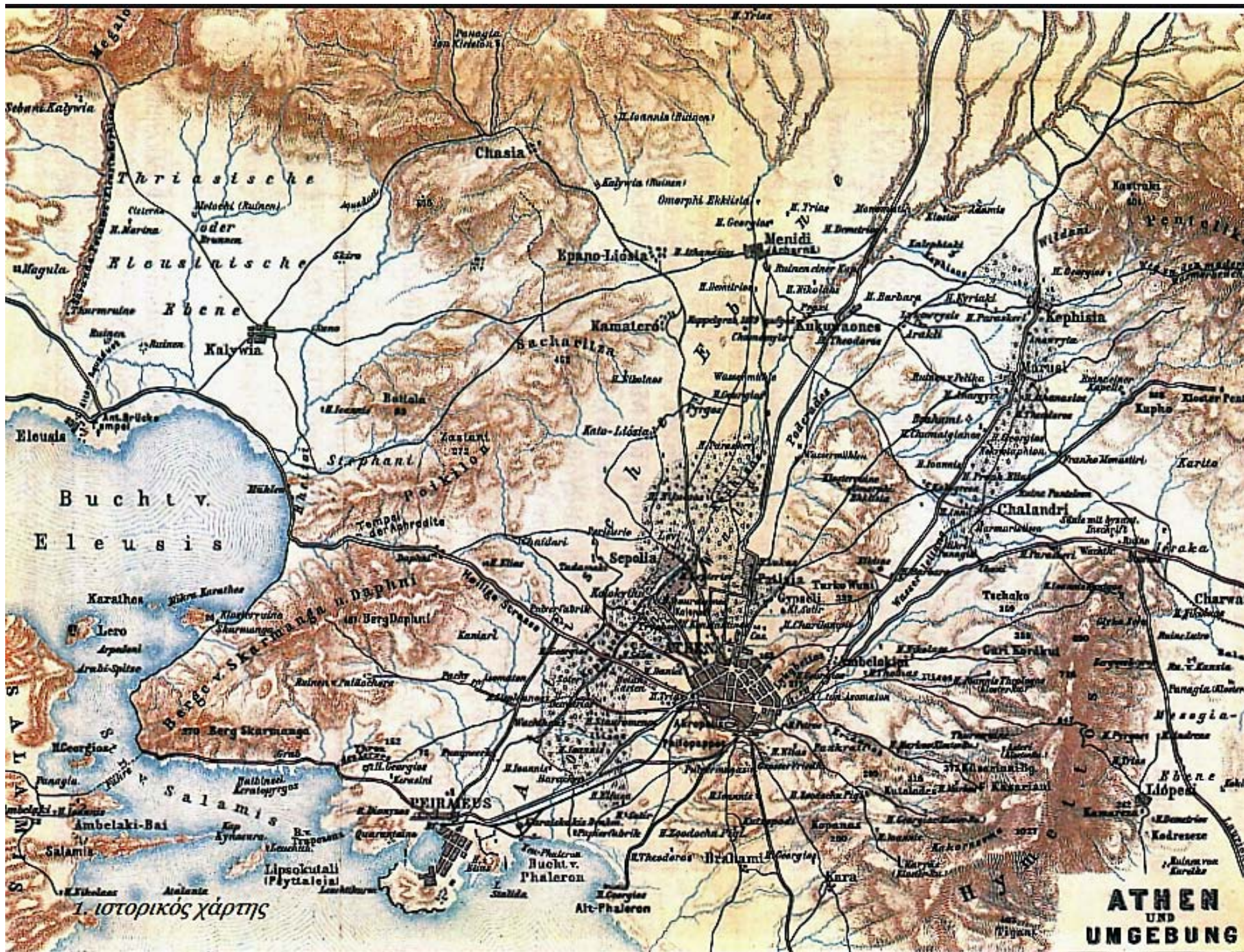
Πάρκο Τρίτση:
οικοδομώντας
στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση
και στην
κολογική ταυτότητα

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ
Υπ. Διδάκτορας ΕΜΠ
Αρχιτέκτων Μηχανικός - Πολεοδόμος ΕΜΠ
Γεωπόνος ΑΠΘ

Ιστορική αναδρομή

- Τον Σεπτέμβριο του 1848, το κτήμα Λεφάκη αγοράζεται από τους βασιλείς, που με νέες αγορές εκτάσεων φτάνει την έκταση των 2.500 στρεμμάτων.
- Η διαμόρφωση του κτήματος άρχισε αμέσως. Στις εργασίες, τις οποίες επέβλεπε η Αμαλία, χρησιμοποίησε τους γνωστούς από το Βασιλικό Κήπο Schmitt και Barrault.
- Στο αγρόκτημα φυτεύτηκαν οπωροφόρα δένδρα, 3.700 μουριές, πολλά στρέμματα φιστικιές, 180 στρέμματα αμπέλια, χιλιάδες ελαιόδεντρα, σπάνιες ποικιλίες καλλωπιστικών φυτών από χώρες του εξωτερικού. Καλλιεργούνται επίσης βαμβάκι, καλαμπόκι, τριφύλλι, βρώμη, βρίζα, πατάτες, κουκιά, φασόλια.
- Το κτήμα εξελίχθηκε σ' ένα πρότυπο Κέντρο Γεωργίας και Κτηνοτροφίας.
- Το 1856 άρχισε και η κατασκευή της βασιλικής επαύλεως, από το γάλλο αρχιτέκτονα Boulangier. Η έπαυλη χτίζεται στη θέση ενός παλαιού Πύργου, που υπήρχε στη μέση περίπου του κτήματος.
- Το 1931, συστήνεται η 'Αγροτική Εταιρεία Πύργου Βασιλίσσης Α.Ε.' με σκοπό να καταστήσει το κτήμα, πρότυπο κέντρο γεωργίας και κτηνοτροφίας, όπως είχε κάνει η Αμαλία.
- Ο Πύργος Βασιλίσσης έγινε σύντομα πρότυπος κτηνοτροφικός σταθμός, με βουστάσια, ποιμνιοστάσια, χοιροτροφεία, μελισσοκομεία, μεταξοσκωληκοτροφεία, ορνιθοτροφεία.
- Παράγονταν επίσης εξαιρετικής ποιότητας γεωργικά προϊόντα, με πιο γνωστά, τα σταφύλια και το κρασί.

1. ιστορικός χάρτης

ATHEN
UND
UMGEBUNG

- Στην περίοδο της κατοχής, οι κάτοικοι της περιοχής επέζησαν χάρη στα δέντρα και τις ελιές του κτήματος.
- Τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια υπήρξαν προβλήματα ύδρευσης και άδρευσης στο κτήμα που σε συνδυασμό με την αστική επέκταση και την απώλεια του γεωκτηνοτροφικού χαρακτήρα της περιοχής οδήγησαν στην υποβάθμιση και εγκατάλειψη του κτήματος.
- Δημιουργούνται οι Σχολές Μηχανικής Καλλιέργειας Πύργου Βασιλίσσης, που στηρίζονται οικονομικά από την Κοινότητα Νέων Λιοσίων
- Το κτήμα Πύργος Βασιλίσσης σταδιακά χάνει τον ενιαίο χαρακτήρα του από την παραχώρηση εκτάσεων σε διάφορους φορείς, όπως το Εθνικό Κέντρο Αποκατάστασης, το Κέντρο Βρεφών Μητέρα, το Ίδρυμα Θεοτόκος.
- Η απόφαση διάσωσης του πάρκου πάρθηκε το 1987, ωστόσο οι διαδικασίες ξεκίνησαν το 1992. Δύο ήταν οι λόγοι που κατέστησαν επιτακτική τη διαμόρφωση και ανάπλαση του πάρκου σε πρώτη φάση.
- Αρχικά ήταν η αποφυγή της καταπάτησης της έκτασής του και στη συνέχεια,
- Η ανάγκη δημιουργίας ενός πνεύμονα πρασίνου μέσα στην πόλη, που θα έδινε τη δυνατότητα ανάπτυξης δραστηριοτήτων φιλικών προς το περιβάλλον και θα εξασφάλιζε την προστασία του.
- Έτσι, με απόφαση της κτηματικής εταιρίας δημοσίου (6/11.3.93/ Δ29), παραχωρούνται στον Οργανισμό Αθήνας η έκταση του πάρκου αποκλειστικά για τη δημιουργία ενός υπερτοπικού πόλου αναψυχής και ενός πάρκου περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

Κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο

- **Δεκαετία του 1960**

συνειδητοποίηση του περιβαλλοντικού ζητήματος. ενεργοποίηση και κινητοποίηση των πολιτών με την ίδρυση περιβαλλοντικών οργανώσεων.

- **Δεκαετία του 1970**

Η Συνδιάσκεψη της Στοκχόλμης για το Ανθρώπινο Περιβάλλον (1972) αποτελεί ορόσημο για την καθιέρωση του περιβάλλοντος στην πολιτική ατζέντα, όπως και η ίδρυση του Προγράμματος για το Περιβάλλον του ΟΗΕ (UNEP).

- **Δεκαετία του 1980**

Ωρίμανση της περιβαλλοντικής συνείδησης με αποτέλεσμα την ενεργοποίηση πολιτών

Διατύπωση της αρχής της Αειφόρου Ανάπτυξης από την Επιτροπή Brundtland για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (Our Common Future 1987). Στόχος είναι η ισορροπία μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής ευημερίας και συνοχής, και προστασίας του περιβάλλοντος.

Νόμος 1650/86 για την προστασία του περιβάλλοντος.

Αύξηση περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης

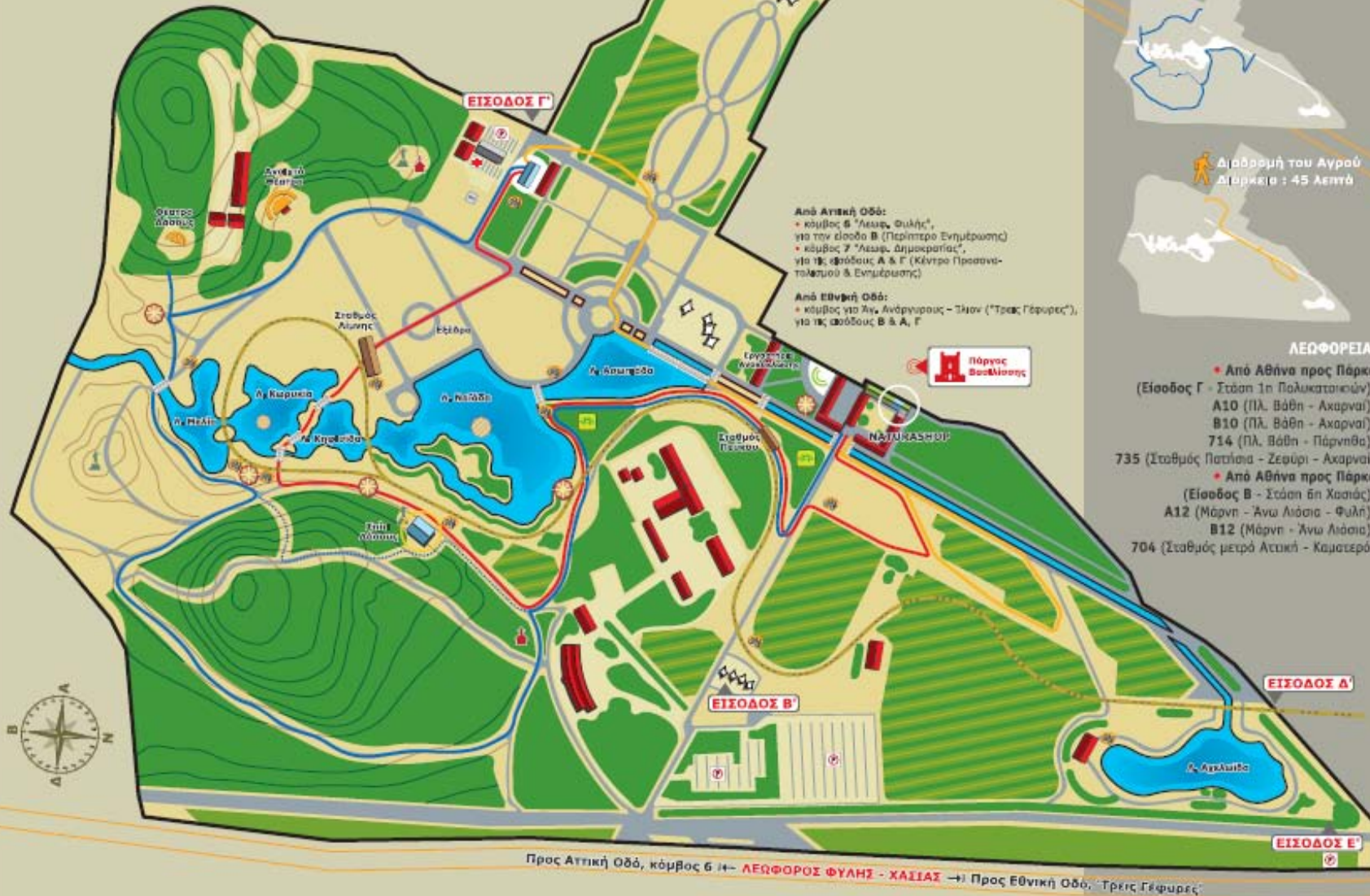
Οικολογία, Οικολογικά περιοδικά

Πάρκο περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης “Αντώνης Τρίτσης”

- Το 1996 ο ΟΡΣΑ εισηγείται την ίδρυση φορέα διοίκησης του πάρκου, ο οποίος θα είχε την πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και θα εποπτευόταν από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Ο χαρακτήρας του θα ήταν κοινωφελής και μη κερδοσκοπικός και τυχόν κέρδη του θα χρησιμοποιούνταν για την επίτευξη των στόχων του. Η επίσημη ονομασία του, όπως αναφέρεται στο ΦΕΚ 172/26.7.2002 θα ήταν «οργανισμός διοίκησης και διαχείρισης πάρκου περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης Αντώνη Τρίτση» και στη συνέχεια θα αποκαλούνταν «οργανισμός».
- Σκοπός του Οργανισμού είναι η **περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και εκπαίδευση των πολιτών με κάθε πρόσφορο και σύγχρονο μέσο, με ανάπτυξη δραστηριοτήτων εντός αλλά και εκτός του πάρκου, αν αυτό κρινόταν σκόπιμο.**

ΥΠΟΜΗΝΗΜΑ

	Χώρος εκδηλώσεων		Πρώτες βοήθειες
	Χώρος ανάπαυσης		Κτίριο Διοίκησης Υψηλής Πάρκου
	Κήφια		NATURASHOP Θεματικό Πάρκο Βιολογικών & Παραδοσιακών Προϊόντων
	Πανοραμική θέα		ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ & ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ Εκπαιδευτικός χώρος / Γραφείο Επικοινωνίας ΕΟΕ
	Θέση παρατήρησης πουλιών		Παρατηρητήριο / Εργαστήριο ΕΟΕ
	Πλακέτη θέα φαλλόματους πουλιών		Περίπτερο Ενήμερωσης ΕΟΕ

 Διαδρομή της Λίμνης Παρκίου : 45 λεπτά

 Διαδρομή του Δάσους Παρκίου : 60 λεπτά

 Διαδρομή του Αγρού Παρκίου : 45 λεπτά

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΚΟΥ

- Αξιοποίηση του **υγρού στοιχείου** με την δημιουργία τεχνητών λιμνών (που λειτουργούν σαν ταμιευτήρες νερού) καθώς και ενός συστήματος ανακύκλωσης του νερού μέσω καναλιών και βιολογικού καθαρισμού.
- Χάραξη **δικτύου εσωτερικής κυκλοφορίας** οχημάτων και πεζών, στο οποίο περιλαμβάνεται η μετακίνηση του κοινού μέσω του μικρού ατμοκίνητου τρένου.
- Εκτεταμένες **φυτεύσεις τοπικής αττικής χλωρίδας** και αναβάθμιση των υφισταμένων, όπου αυτό κρινόταν απαραίτητο.
- **Χωροθέτηση των βασικών του λειτουργιών έγινε κατά πυρήνες.**

Έτσι έχουμε τον πυρήνα των διατηρητέων παλαιών κτισμάτων των υποστατικών του Όθωνα, που αποκαθίστανται για να στεγάσουν δραστηριότητες σχετικές με την περιβαλλοντική παιδεία.

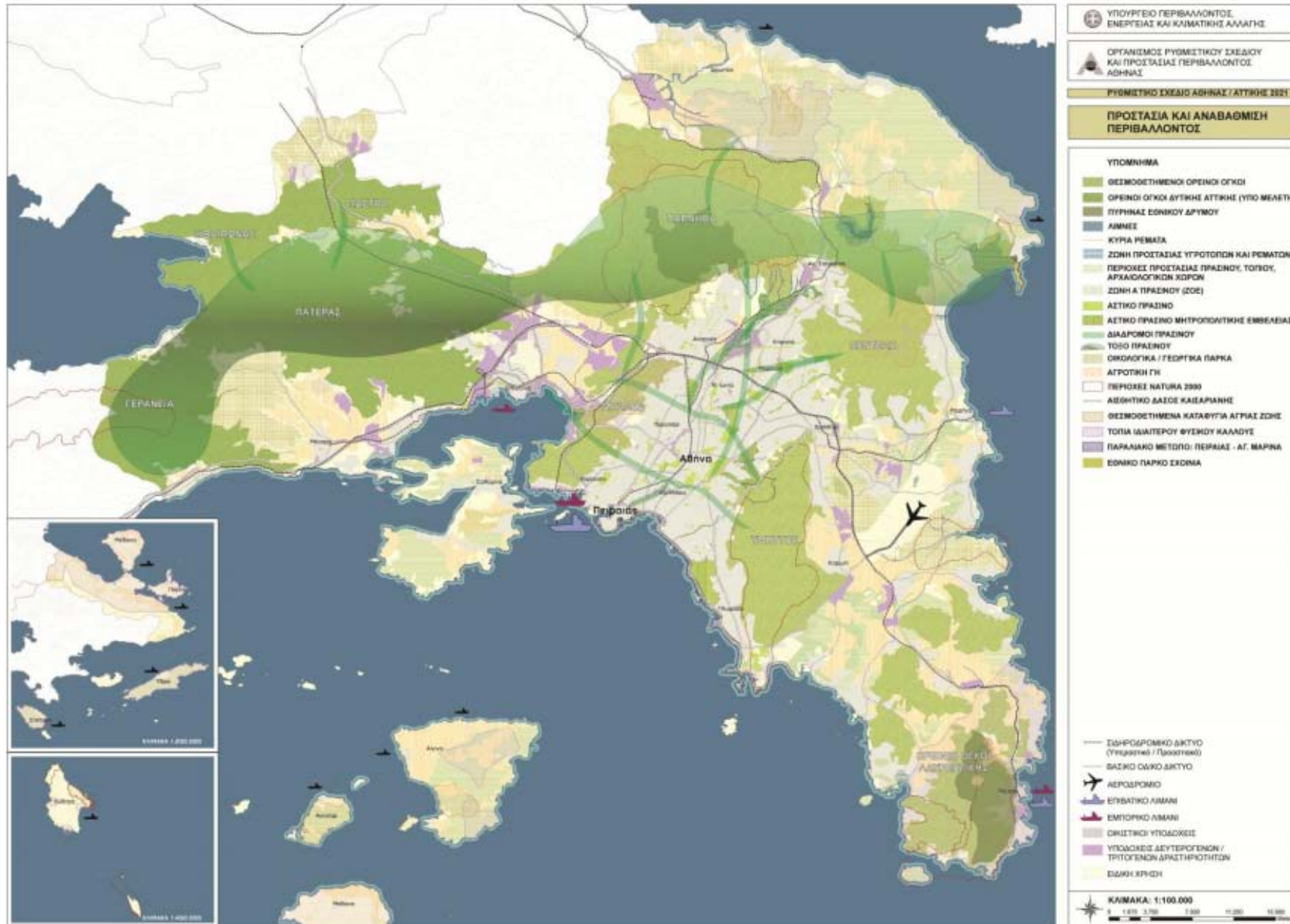
Επίσης έχουμε τον πυρήνα των αθλητικών εγκαταστάσεων στο νότιο άκρο του πάρκου, τον πυρήνα των εστιατορίων, αναψυκτηρίων και τέλος το συγκρότημα των κτιρίων διοίκησης του πάρκου. –

- Αποφασίστηκε η απόδοση μεγάλου μέρους της έκτασης (50 στρέμματα) στο κεντρικό τμήμα του πάρκου σε **οργανικές καλλιέργειες.**

Με το νέο Master Plan του πάρκου μπαίνουν
οι βάσεις για αξιοποίηση και παγίωση της
περιβαλλοντικής του ταυτότητας

Ρυθμιστικό σχέδιο Αθήνας 2021

Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης Ανώνης Τρίτσης

